

บทสรุปผู้บริหาร

แผนปฏิบัติการด้านการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2566 จัดทำขึ้นสืบเนื่องคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ 5 กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการ จำนวนสิบแปดภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติการกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงและยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่ม รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

2) สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา

3) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

4) สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่รับผิดชอบ

5) ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและภูมิภาค ให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ ณ วันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2560 ประกาศการแบ่งหน่วยงานภายในและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

ข้อ 1 สำนักงานศึกษาธิการภาค แบ่งกลุ่มงานภายในออกเป็น 5 กลุ่มงาน ดังนี้

- 1) กลุ่มอำนาจการ
- 2) กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา
- 3) กลุ่มบริหารงานบุคคล
- 4) กลุ่มพัฒนาการศึกษา
- 5) กลุ่มตรวจราชการและติดตามประเมินผล

โดยได้มอบหมายให้กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา มีหน้าที่ ดังนี้

1) แปลงยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในระดับภาคและจังหวัดที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และการพัฒนาด้านอื่น ๆ ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

2) ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำดัชนีทางการศึกษาระดับภาค รวมทั้งสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงในพื้นที่รับผิดชอบ

3) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค

4) กำกับดูแล ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

5) ศึกษา วิเคราะห์ ประสาน และจัดระบบการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ

6) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันในการบริหารและการจัดการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ

7) ประสานงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 17 ซึ่งรับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก พิจิตร โขงเพชรบุรี สุโขทัย และอุตรดิตถ์ เป็นไปตามภารกิจและอำนาจหน้าที่เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัดให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการและยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ. 2566-2570) โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

“ประชากรทุกช่วงวัยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ตามบริบทของกลุ่มจังหวัดบนพื้นฐานความเป็นไทย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

1. สร้างโอกาสทางการศึกษาและความเสมอภาคการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างอาชีพและการมีงานทำ
3. พัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาคและประเทศ
4. ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. สร้างโอกาสและความเสมอภาคการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสู่จุดหมายแห่งคุณภาพชีวิต
3. พัฒนากำลังคน นวัตกรรม งานวิจัยและเทคโนโลยี รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ให้มีสมรรถนะมีความสามารถในการแข่งขันได้ตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

4. ส่งเสริมการนำทุนทางด้านสังคมและธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์

1. ประชากรทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสการศึกษาอย่างเสมอภาค
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาทางเลือกเน้นเด็กตกหล่น ออกกลางคัน และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่เรียนต่อ และนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ยากลำบาก
3. ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ
4. พัฒนาหน่วยงานและองค์กรทางการศึกษาให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้มุ่งสู่สัมมาชีพ
5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และความสามารถทางพหุปัญญา
6. ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาสังคมและคุณภาพการศึกษา

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและคุณภาพการศึกษา
2. พัฒนาหน่วยงานและองค์กรทางการศึกษาให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้มุ่งสู่สัมมาชีพ
3. ส่งเสริมการจัดการศึกษาทางเลือกเน้นเด็กตกหล่น ออกกลางคัน และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่เรียนต่อ และนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ยากลำบาก
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในการเรียนรู้ตามอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่ โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาทุกภาคส่วน

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างโอกาสและความเสมอภาคการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรการ/จุดเน้น

- สนับสนุนค่าใช้จ่ายและปัจจัยพื้นฐานให้เพียงพอกับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาที่มีความขาดแคลน
- หนุนช่วยอย่างต่อเนื่องให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ และพัฒนาห้องสมุด ประชาชนให้สามารถเข้าถึงง่ายในทุกพื้นที่
- พัฒนาค่ายลูกเสือ เนตรนารี ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัยแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป
- ระดมสรรพกำลังเพื่อส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562
- ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ชุมชน ท้องถิ่น โดยเฉพาะวัยแรงงานและผู้สูงอายุ

- ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาที่ขาดแคลนครู ใช้ช่องทางการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (Online) และสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการศึกษาในพื้นที่ เพื่อขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสู่จุดหมายแห่งคุณภาพชีวิต

มาตรการ/จุดเน้น

- จัดทำแผนงานเพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
- พัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องระบบหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และสามารถบรรลุเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรที่กำหนดและให้เป็นไปตามบริบททั้งสภาพภูมิศาสตร์ และศักยภาพของผู้เรียน
- พัฒนาครูให้มีศักยภาพในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายเหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนในบริบทที่ประสมอยู่ได้อย่างมีคุณภาพและมีการนำไปใช้อย่างจริงจัง
- พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (On line) และสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ
- สร้างขวัญและกำลังใจ รวมทั้งแรงจูงใจให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อลดปัญหาการขอย้ายออกจากพื้นที่
- เสริมสร้างอุดมการณ์ความเป็นข้าราชการ จิตวิญญาณครู และจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ตลอดจนงานเชิดชูเกียรติครู อาจารย์ โดยเฉพาะครูในท้องถิ่นห่างไกล ทุรกันดาร และนักเรียนที่เรียนวิชาชีพครู
- พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลด้านการศึกษาของพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการศึกษาในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากำลังคน นวัตกรรม งานวิจัยและเทคโนโลยี รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ให้มีสมรรถนะ มีความสามารถในการแข่งขันได้ตามคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

มาตรการ/จุดเน้น

- ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศตลอดทุกช่วงวัย (ปฐมวัย วัยเด็ก วัยเรียน วัยแรงงาน วัยสูงอายุ) การตระหนักถึงปัญหา ของมนุษย์ที่หลากหลาย เพื่อให้ประชาชนไทย มีทักษะความรู้ และเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ โภชนาการและสุขภาพในช่วงปฐมวัย การปลูกฝังความเป็นคนดี วินัย และจิตสาธารณะในวัยเรียน การพัฒนาทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ในวัยเรียนและวัยแรงงาน บุคลากรทางการศึกษา ครู หลักสูตร และกระบวนการสอน การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุระบบบริการสาธารณสุข และวิทยาศาสตร์ทางการกีฬา

- ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการบริหารจัดการ ภาครัฐ เพื่อให้มีความทันสมัย ตอบสนองความ ต้องการและให้บริการประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ระบบข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ กลไกการพัฒนาในเชิงพื้นที่

- ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (Digital Learning Reform : National Digital Learning Platform (NDLP) ไปสู่โรงเรียน นักเรียน และครูทั่ว ประเทศ โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล

- จัดทำระบบฐานข้อมูลทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเด็กตก หล่น เด็กออกกลางคัน อัตราการเข้าเรียน การจบการศึกษาและการเรียนต่อของประชากรวัยเรียนในแต่ละ ช่วงชั้น

- วิจัย และพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เกิดคุณภาพการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่โดยยึดความ สอดคล้องและความต้องการตามสภาพบริบทของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

- ส่งเสริม สนับสนุน จัดเวทีนำเสนอเผยแพร่การนำเทคนิควิธี และนวัตกรรมที่เป็นเลิศใน ด้านงานวิจัยและการศึกษา

- สนับสนุนให้สถานศึกษาทุกสังกัดบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ และจัดการเรียน การสอนด้วยเครื่องมือปฏิบัติการที่ทันสมัย และสอดคล้องกับเทคโนโลยี โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ ข้อมูล (Data Analysis)

- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร

- ส่งเสริมให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน

- วิจัยและพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทุกระดับ/ประเภทโดยยึดพื้นที่ เป็นฐาน (Cluster - based, Area - based)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการนำทุนทางด้านสังคมและธรรมาชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

มาตรการ/จุดเน้น

- ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่บูรณาการการเรียนการสอนในวิชาหลัก เพื่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีที่ดั่งาม ภูมิปัญญาตัวตนท้องถิ่น สังคมชาติ พันธุ์ และสภาพทั่วไปอันหลากหลายตามบริบทของพื้นที่แต่ละจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ ในการเรียนรู้ทั้งในระบบ/นอกระบบ

- เสริมสร้างวิถีการเรียนรู้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่แต่ละจังหวัด โดยการร่วม พื้นฟูและถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทรงคุณค่า ให้มีจุดร่วมเพื่อรักษาวัฒนธรรมของ จังหวัดให้ดำรงคุณค่าและความสง่างามตามอัตลักษณ์

- ส่งเสริมการใช้ภาษาท้องถิ่นที่หลากหลายควบคู่กับภาษาไทยในการจัดการเรียนการสอน ในพื้นที่ เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งมีทักษะการสื่อสารและใช้ภาษา ที่สามในการต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของพื้นที่

มาตรการ/จุดเน้น

- ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดและรับผิดชอบการจัดการศึกษา
- ส่งเสริมการศึกษาเอกชน การศึกษาพิเศษ การศึกษาเพื่อคนพิการ การศึกษาโดยครอบครัว ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนการศึกษาทางเลือกและการศึกษาในพื้นที่พิเศษ
- พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล
- ส่งเสริมหน่วยงานให้มีการวางแผนทางการเงิน (Financial Plan) แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ